

Remissyttrande

Diarienummer: 2022:3133

Elevernas riksförbund

Stockholm, 2023-10-23

Yttrande över Skolverkets förslag till ändringar i kursplanen och betygskriterierna i samiska

Elevernas riksförbund arbetar för en bättre och mer demokratisk skola. Vi samlar demokratiska elevföreningar på högstadiet och gymnasiet. Våra syften är att samla och stärka elever i demokratiska forum, representera och föra fram elevers röster samt värna elevers rättigheter.

Yttrandet är avgränsat till förslaget delar som rör Elevernas riksförbunds erfarenhets- och kompetensområden.

Sammanfattning

Elevernas riksförbund **bifaller förslaget** och ser positivt på att det samiska språket får ett tredje spår för nybörjare. Vi värderar elevers rätt till sitt modersmål högt och tror att förslaget kan skapa ökade förutsättningar till revitalisering av det samiska språket. Vi lägger även stor vikt vid att skolväsendet ska ha ett rättvist och förståeligt betygssystem och kunskapskrav och anser att förslaget är ett steg i denna riktning både sett till GERS¹ och att resterande kursplaner i modersmål – nationellt minoritetsspråk redan är anpassade för elever som är nybörjare.

Våra huvudsakliga synpunkter är att urfolket och den nationella minoriteten samer bör ha tolkningsföreträde i processen, att elever måste få möjlighet att utvärdera kursplanen efter implementering, att vi ser en oro på förslaget utifrån resurs- och likvärdighetsperspektiv och slutligen att särskilda åtgärder till den anpassade skolan bör ses över.

---

¹ Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning.

Synpunkter

Urfolket och den nationella minoriteten samer har tolkningsföretråde

Vi vill understryka att urfolket och den nationella minoriteten samer bör ha **tolkningsföretråde** genomgående i processen, och vi hoppas att dessa åsikter kontinuerligt kommer till tals och blir beaktade. Med det sagt ser vi **positivt** på att förslaget tagits fram i samråd med de parter som huvudsakligen berörs av förslaget. Vi ser även positivt på att elever har inkluderats, med hänvisning till artikel 12 i barnkonventionen, FN:s barnrättskommittés rekommendationer från 2023², och till elevers rätt till inflytande enligt skollagen³. Dock vill vi återigen **understryka** att även implementering och utvärdering bör ske i fortsatt samråd med urfolket och den nationella minoriteten samer.

Utvärdering

Vi **saknar genomgående** planer på utvärdering i förslaget till ändringar i kursplanen och betygskriterierna i samiska. Vi anser att ändringar av en sådan här karaktär bör utvärderas, och vill understryka att **elever vet bäst hur det är att vara elev**. Elever bör således ha möjlighet att kontinuerligt utvärdera sin utbildning och sina lärare, och skolan en skyldighet att sedan följa upp utvärderingarna. Detta tycker Elevernas riksförbund är viktigt dels i kursplanen och betygskriterierna i samiska, dels i de resterande ämnena. Vi vill att det i skollagen ställs krav på att varje ämne ska utvärderas i slutet av varje läsår.

Läraryrket

Förslaget lyfter att de elever som berörs av regleringen troligen kommer finnas “i de flesta av landets kommuner” (s. 6), och att “Regeringen har även gett Skolverket i uppdrag att genomföra fortbildning och kompetensutveckling för att förstärka tillgången på lärare i samiska” (s.9). Vi anser att detta blir **motsägelsefullt** när förslaget samtidigt saknar en konsekvensanalys på den rådande läraryrket, och det dessutom finns en bedömning att förslaget inte innebär några kostnadsmässiga konsekvenser (s. 7). Denna kontrovers ser vi med oro på ur ett resurs- och likvärdighetsperspektiv.

---

² CRC/C/SWE/CO/6-7, para 20 (d)

³ 4 kap. 9 § skollagen (2010:800)

Åtgärder till den anpassade skolan

Vi föreslår att Skolverket bör se över dels om det behövs **anpassningsåtgärder** i den anpassade skolan, dels om den anpassade skolan istället borde ha en **särskild kursplan** för samiska. Detta med hänsyn till att förslaget lyfter att elever inom den anpassade skolan ofta har svårigheter att följa en kursplan som är utarbetad för sameskolan och den undervisningstid som gäller där.

Övriga synpunkter

Vi anmärker starkt på att samtliga minoritetsspråk förutom jiddisch finns representerade i den anpassade skolan och föreslår att detta utreds.

Undertecknas:

Anes Asic

Vice förbundsordförande

Framtaget av:

Astrid Othelius

Politiskt sakkunnig &
pressekreterare